

РЕШЕНИЕ

№ 45

гр. гр. Добрич, 16.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на двадесет и осми април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Георги М. Павлов

при участието на секретаря Билсер Р. Мехмедова Юсуф
като разгледа докладваното от Георги М. Павлов Търговско дело № 20213200900051 по описа за 2021 година

Търговско дело № 51/2021 г. по описа на Окръжен съд - Добрич е образувано по искова молба, рег. вх. № 443/06.04.2021 г. на регистратурата на Окръжен съд - Добрич, подадена от Д. Т. ИВ. ЕГН ***** с пост. и наст. адрес гр. Добрич, ул. „**“ № 27, вх. А, ет. 7, ап. 13, с която срещу ЗДЕ гр. С **, район И, бул. „Х К“ № 43, ЕИК **** при условията на обективно съединяване са предявени следните иски:

иск за плащане на сумата от 60 000.00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на ПТП, настъпило на 28.11.2020 г., виновно причинено от Ер. М. Ал. като водач на лек автомобил „П“, модел 306, рег. № **, застрахован по риска „Гражданска отговорност“ при ЗДЕ гр. С, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 09.03.2021 г. (датата на изтичане на тримесечния срок по чл. 496, ал. 1 КЗ за произнасяне по предявената застрахователна претенция), до окончателното изплащане на задължението, претендиран на основание чл. 432, ал. 1 КЗ във вр. с чл. 45 във вр. с чл. 52 ЗЗД.

иск за плащане на сумата от 2 635.80 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, претърпени в резултат на ПТП, настъпило на 28.11.2020 г., виновно причинено от Ер. М. Ал. като водач на лек автомобил „П“, модел 306, рег. № **, застрахован по риска „Гражданска отговорност“

при ЗДЕ гр. С, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 09.03.2021 г. (датата на изтичане на тримесечния срок по чл. 496, ал. 1 КЗ за произнасяне по предявената застрахователна претенция), до окончателното изплащане на задължението, претендиран на основание чл. 432, ал. 1 КЗ във вр. с чл. 45 във вр. с чл. 52 ЗЗД.

Ответникът ЗДЕ оспорва иска по основание и размер, като инвокира възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалото лице.

ДОБРИЧКИЯТ ОКРЪЖЕН СЪД, като прецени доказателствата по делото и доводите на страните, приема за установена следната **ФАКТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА**:

От доказателствата по делото се установява, че на 28.11.2020 г. около 10.54 ч. по път II-71 (Добрич – Силистра), на 55-ти км., на около един километър преди кръстовището за с. Фелдфебел ДЯ.о, община Добричка, област Добрич, се е движел лек автомобил „Ф“, марка „П“ с рег. № **, с прикачено автомобилно ремарке, управляван от Щ. Т. К., в който пътувал като пасажер Д. Т. ИВ.. По същото време в противопожна посока път II-71 (Добрич – Силистра), се е движел лек автомобил марка „П“, модел „306“ с рег. № **, управляван от Ер. М. Ал.. От данните на досъдебното производство е видно, че компетентните органи не са установили неизправности по лекия автомобил - кормилен механизъм, окачване на преден мост, заден мост, ходова част и спирачна система, които да са съществували преди произшествието и които биха могли да бъдат причини за неговото настъпване. Пътната настилка в района на произшествието била асфалтова, суха, запазена, без неравности и повреди по нея. Произшествието е станало в светлата част на денонощието, при ясно време и много добра метеорологична видимост. Наближавайки Т-образното кръстовище за с. Фелдфебел ДЯ.о, общ. Добричка, област Добрич, водачът на л. а. „П“ движейки се по кривата на плавен десен завой, загубил контрол над управлението му, при което МПС продължило движението си по допирателната на кривата на завоя, навлязло в лентата за насрещно движение по която се е движел л. а. „Ф“ и в резултат на взаимното пресичане на траекториите на движение на МПС е настъпил удар между предните им части. Компетентните органи на досъдебното производство не са установили неизправности по л. а. „Ф“ - кормилен

механизъм, окачване на преден мост, заден мост, ходова част и спирачна система, които да са съществувА. преди произшествието и които биха могли да бъдат причини за неговото настъпване. В хода на досъдебното производство е установено, че водачът на л. а. „П“ е имал възможност да възприеме насрещно движещият се л. а. „Ф“ на разстояние 113.70 м. преди мястото на удара, но не е реагирал на създадената ситуация, не е предприел спиране или връщане на автомобила в своята лента за движение. Горните факти се установиха по делото и от гласните доказателства, събрани чрез разпита на свидетелите Ер. М. Ал. и Елв. Н. Х., преки и непосредствени, депозиранни непротиворечиво и убедително, взаимно допълващи се, поради което и кредитирани от Съда изцяло.

В резултат на възникналото пътно-транспортно произшествие пострадал пасажерът Д. Т. ИВ., който получил телесни увреждания. От неоспореното от страните и прието от Съда като обективно и компетентно заключение на вещото лице д-р Д.Д. по съдебно-медицинската експертиза се установява несъмнено, че пострадА.ят е получил следните травматични увреждания – счупване на дясна ключица, които са в причинно-следствена връзка с настъпилото на 28.11.2021 г. пътно-транспортно произшествие. Непосредствено след произшествието пострадА.ят Д. Т. ИВ. е откаран в ЦСМП–МБАЛ–Добрич и приет с оплаквания за силни болки в гърдите и ограничени движения в дясната раменна става. След направените консулти и изследвания със специА.ст – ортопед е установено, че в резултат на пътния инцидент пострадА.ят И. е получил счупване на дясна ключица. При приемането му в ЦСМП-МБАЛ-Добрич му е направена имобилизация с ортеза на горния десен крайник. Назначена му е антитромботична терапия, вливания на водно-солеви разтвори и обезболяващи. Поради влошеното общо състояние на пострадА.я той е приет за лечение в Ортопедично отделение към МБАЛ-Добрич и подготвен за оперативно лечение. На 01.12.2020 г. под обща анестезия е извършена операция чрез открито наместване на фрактура с вътрешна фиксация, клавикула. Направен е разрез по хода на дясната ключица, като по този начин се достига до зоната на счупване. След манипулациите оперативната рана е затворена, поставен е дренаж, превръзка и ортеза. Няколко дни слез оперативната намеса пострадА.я И. е изписан в добро общо състояние. Лечението, приложено по отношение на пострадА.я е с антитромбатична терапия, обезболяващи и вливания, оперативна

интервенция – открито наместване на фрактура с вътрешна фиксация с анатомично заключваща плака е оценено от експерта като отговарящо на стандартите за добра медицинска практика. Вещото лице дава заключение, че в конкретния случай оздравителният период е протекъл в рамките на 2-3 месеца. Пострада.ят И. е извършил разходи, свързани с лечението в общ размер на 2 635.80 лв. Според мнението на вещото лице, извършените от пострада.я разходи за лечение и рехабилитация са във връзка с получената травма и са задължителни за лечебния възстановителен процес.

След претърпяното произшествие пострада.ят И. е търпял ежедневни болки и страдания. Силните болки в областта на получената фрактура и невъзможността за извършване на активни и пасивни движения с дясната ръка са създа. изключителни неудобства, свързани с битовото обслужване на пострада.я, поради което се налага да разчита на грижите и помощта на своите близки. По лекарско предписание пострада.ят И. трябва да избягва движение и натоварване на травмираната ръка. Обездвижването, което лечението налага, е свързано със залежаване, в резултат на което пострада.ят изпитва изтръпване и болки по цялото тяло. Ежедневните трудности и болки, които пострада.ят търпи, шокът и стресът от преживяното са се отразили върху неговата психика. Пострада.ят И. непрестанно си припомня инцидента, чувства се напрегнат, не може да спи и да се храни нормално. От събраните по делото гласни доказателства чрез разпита на свидетеля С. Г. Т. (чиито показания се преценяват от Съда с оглед на всички други данни по делото, като се има предвид възможната нейна заинтересованост с оглед на.чието на роднинска връзка с ищеца И.) се установи, че пострада.ят преди инцидента била общителен, весел и лъчезарен човек. Свидетелят е забелязал драстична промяна в емоционалното състояние на пострада.я след произшествието. Пострада.ят бил затворен в себе си, стресиран и неконтактен.

По повод на настъпилото ПТП е образувано досъдебно производство № 315/2020 г. по описа на Второ РУ-МВР-Добрич и прокурорска преписка № ** г. по описа на Районна прокуратура – Добрич.

С влязло в законна сила на 26.10.2021 г. Определение № 211/26.10.2021 г. по НОХД № ** г. по описа на Районен съд – Добрич е одобрено постигнатото между Районна прокуратура – Добрич и обвиняемия Ер. М. Ал. споразумение за решаване на наказателното производство по досъдебно

производство № 315/2020 г. по описа на Второ РУ-МВР-Добрич и прокурорска преписка № ** г. по описа на Районна прокуратура – Добрич, по силата на което обвиняемият Ер. М. Ал. се признава за виновен в това, че на 28.11.2021 г. по главен път II-71 (Добрич-Силистра), на около 1 км. Преди разклона за с. Фелдфебел ДЯ.о, при управление на моторно превозно средство - л. а. марка „П“ модел „306“ с рег. № ** е нарушил правилата за движение, предвидени в Закона за движението по пътищата, а именно: чл. 16, ал. 1, т. 1 ЗДвП, като движейки се на пътното платно с двупосочно движение – с две пътни ленти, навлязъл и се движил в лентата за насрещно движение; и чл. 20, ал. 1 ЗДвП, като не контролирал непрекъснато пътното превозно средство, което управлявал и навлязъл в коридора за движение на лек автомобил „Ф“, марка „П“ с рег. № **, и по непредпазливост причинил средна телесна повреда на повече от едно лице – средна телесна повреда на Щ. Т. К., изразяваща се в счупване на петните кости на двете стъпала, което е довело до трайно затруднение на движението на двата долни крайника за период от около два-три месеца и средна телесна повреда на Д. Т. ИВ., изразяваща се в счупване на дясна ключица, което е довело до трайно затруднение на движението на горен десен крайник за период от около два-три месеца, поради което и на основание ч. 343, ал. 3, предл. трето, б. „а“ във връзка с чл. 343, ал. 1, б. „б“, предл. второ във връзка с чл. 342, ал. 1 във вр. с чл. 55, ал. 1, т. 1 НК му налага наказание „лишаване от свобода“ за срок от три месеца, като на основание чл. 66, ал. 1 НК отлага изпълнението на наказанието с изпитателен срок от три години.

По делото е безспорно доказано нА.чието на вА.дно застрахователно правоотношение, по силата на което е застрахована отговорността на водачите на лек автомобил „П“, модел 306, рег. № ** към трети лица при застрахователя ЗДЕ гр. С, обективизирано в на застрахователна полица № **, вА.дна за периода 06.12.2019 г. - 05.12.2020 г.

ПострадаА.ят И. е предявил застрахователна претенция по реда на чл. 380, ал. 1 КЗ пред застрахователя, по повод на която е образувана преписка № **.

Застрахователят не се е произнесъл в законоустановения срок по чл. 496, ал. 1 КЗ.

При така установената фактическа обстановка се налагат следните

ПРАВНИ ИЗВОДИ:

I. По допустимостта на исковите претенции:

Предмет на делото е търговски спор по см. на чл. 365, т. 1 ГПК, свързан прекия иск на третото увредено лице срещу застрахователя по застраховка “гражданска отговорност” по чл. 432, ал. 1 КЗ.

Договорът за застраховка е от категорията на сделките, посочени в чл. 1, ал. 1, т. 6 ТЗ, т. н. „абсолютни търговски сделки”, чийто търговски характер произтича от изричната норма на чл. 286, ал. 2 ТЗ, а не е обусловен от търговското качество на лицето, което я сключва и от връзката с упражняването от него занятие.

С оглед правилата за родовата подсъдност (чл. 104, т. 4 ГПК) и за местната подсъдност (чл. 115, ал. 2 ГПК), действащи към датата на предявяване на исковите, делото е подсъдно на Окръжен съд - Добрич като първа инстанция.

НА.це са процесуалните предпоставки относно надлежното упражняване на правото на иск.

Исковите са **ДОПУСТИМИ** и следва да се разгледат по същество. I. По допустимостта на исковите претенции:

Предмет на делото е търговски спор по см. на чл. 365, т. 1 ГПК, свързан прекия иск на третото увредено лице срещу застрахователя по застраховка “гражданска отговорност” по чл. 432, ал. 1 КЗ.

Договорът за застраховка е от категорията на сделките, посочени в чл. 1, ал. 1, т. 6 ТЗ, т. н. „абсолютни търговски сделки”, чийто търговски характер произтича от изричната норма на чл. 286, ал. 2 ТЗ, а не е обусловен от търговското качество на лицето, което я сключва и от връзката с упражняването от него занятие.

С оглед правилата за родовата подсъдност (чл. 104, т. 4 ГПК) и за местната подсъдност (чл. 115, ал. 2 ГПК), действащи към датата на предявяване на исковите, делото е подсъдно на Окръжен съд - Добрич като първа инстанция.

НА.це са процесуалните предпоставки относно надлежното упражняване на правото на иск.

Исковите са допустими и следва да се разгледа по същество.

С договора за застраховка “гражданска отговорност”, застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в застрахователния договор сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, които са в пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие – арг. чл. 429, ал. 1 КЗ.

Член 477 КЗ установява задължително застраховане срещу гражданска отговорност на собствениците, ползвателите, държателите и всички лица, които извършват фактически действия по управлението или ползването на моторното превозно средство на законно основание.

По силата на този вид задължителната застраховка “гражданска отговорност”, застрахователят покрива отговорността на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата – чл. 477, ал. 1 КЗ.

Член 432 КЗ урежда т. н. пряк иск на увреденото лице срещу застрахователя по застраховка “гражданска отговорност”.

Прякото право по своето съдържание е имуществено притезателно право.

Основанието за неговото възникване е както съществуваща застраховка “гражданска отговорност”, така и гражданската отговорност на застрахования.

С изпълнението от страна на застрахователя се погасява не само прякото право, но и правото, с което увреденият разполага по силата на деликтното правоотношение със застрахования.

Прякото право се намира в определено съотношение и взаимодействие както с правото на увредения срещу граждански отговорното лице, така и с правото на застрахования по силата на застрахователния договор. То възниква едновременно с правото на деликтното обезщетение и е функционално обусловено от него. Прякото право не може да се породи, ако третото лице няма притезание, основаващо се на гражданската отговорност на застрахования. Прякото право и правото на деликтно обезщетение съществуват успоредно и се намират в съотношение на алтернативност, а не

на кумулативност или субсидиарност – ТР – 1 – 2015 – ОСТК.

Отговорността на застрахователя в хипотезата на чл. 432, ал. 1 КЗ при застраховка „гражданска отговорност” е функционално обусловена от отговорността на прекия причинител на застрахователното събитие – ТР – 2 – 2012 – ОСТК.

За да упражни прекия иск срещу застрахователя, пострадалото лице трябва да е изчерпило процедурата по чл. 380 КЗ. Пострадалият е предявил застрахователна претенция по реда на чл. 380, ал. 1 КЗ пред застрахователя, по повод на която е образувана преписка № **. По делото се установи, че застрахователят не се е произнесъл в законоустановения срок по чл. 496, ал. 1 КЗ.

В разглеждания случай са налице предпоставките на чл. 432, ал. 1 КЗ за ангажиране пряката отговорност на застрахователя за заплащане на обезщетение за причинените на ищца неимуществени вреди, настъпили в резултат на пътно – транспортно произшествие на 28.11.2020 г., за което вината е на водача на МПС, чиято гражданска отговорност е застрахована при ответника по силата на договор за задължителна застраховка „гражданска отговорност”, обективиран в застрахователна № **, вкл. за периода 06.12.2019 г. - 05.12.2020 г.

С влязло в законна сила на 26.10.2021 г. Определение № 211/26.10.2021 г. по НОХД № ** г. по описа на Районен съд – Добрич е одобрено постигнатото между Районна прокуратура – Добрич и обвиняемия Ер. М. Ал. споразумение за решаване на наказателното производство по досъдебно производство № 315/2020 г. по описа на Второ РУ-МВР-Добрич и прокурорска преписка № ** г. по описа на Районна прокуратура – Добрич, по силата на което обвиняемият Ер. М. Ал. се признава за виновен в това, че на 28.11.2021 г. по главен път II-71 (Добрич-Силистра), на около 1 км. Преди разклона за с. Фелдфебел ДЯ.о, при управление на моторно превозно средство - л. а. марка „П“ модел „306“ с рег. № ** е нарушил правилата за движение, предвидени в Закона за движението по пътищата, а именно: чл. 16, ал. 1, т. 1 ЗДвП, като движейки се на пътното платно с двупосочно движение – с две пътни ленти, навлязъл и се движил в лентата за насрещно движение; и чл. 20, ал. 1 ЗДвП, като не контролирал непрекъснато пътното превозно средство, което управлявал и навлязъл в коридора за движение на лек

автомобил „Ф“, марка „П“ с рег. № **, и по непредпазливост причинил средна телесна повреда на повече от едно лице – средна телесна повреда на Щ. Т. К., изразяваща се в счупване на петните кости на двете стъпала, което е довело до трайно затруднение на движението на двата долни крайника за период от около два-три месеца и средна телесна повреда на Д. Т. ИВ., изразяваща се в счупване на дясна ключица, което е довело до трайно затруднение на движението на горен десен крайник за период от около два-три месеца, поради което и на основание ч. 343, ал. 3, предл. трето, б. „а“ във връзка с чл. 343, ал. 1, б. „б“, предл. второ във връзка с чл. 342, ал. 1 във вр. с чл. 55, ал. 1, т. 1 НК му налага наказание „лишаване от свобода“ за срок от три месеца, като на основание чл. 66, ал. 1 НК отлага изпълнението на наказанието с изпитателен срок от три години.

Съгласно чл. 383, ал. 1 НПК одобреното от съда споразумение има последиците на влязла в законна сила присъда.

Постановеният от наказателния съд съдебен акт е задължителен за гражданския съд на основание чл. 300 ГПК и изключва преценката на настоящия състав относно това дА. е извършено деянието, противоправно ли е то и вината на дееца.

С оглед разпоредбите на чл. 300 ГПК във вр. с чл. 383, ал. 1 НПК и предвид нА.чието на одобрено от съда споразумение, извършването на твърдяното в исковата молба деяние, неговата противоправност и вината на водача на МПС Ер. М. Ал. са несъмнени установени.

Водачът на МПС при нарушение на правилата за движение по пътищата по непредпазливост е причинил средна телесна повреда на пострадА.я. Противоправното поведение на водача на МПС е в пряка връзка с причинената на ищеца средна телесна повреда.

С оглед изложените съображения се налага извода, че деянието на водача на МПС осъществява фактическия състав на непозволеното увреждане по смисъла на чл. 45 ЗЗД.

В процесния казус, ответникът е инвокирал възражение по чл. 51, ал 2 ЗЗД за съпричиняване а вредите от страна на пострадалото лице.

Съпричиняването е съвместна правнорелевантна причина на противоправния резултат, който не би настъпил, ако не правнозначимият принос на увредения. Съпричиняването се отнася към първата част от

причинната верига – тази между поведението на отговорния субект и противоправния резултат, като действията на пострадаА.я са необходимото условие на противоправния резултат.

Съпричиняването на вредите е сложен юридически факт, който включва следните елементи: 1. Деликт, извършен от лице, различно от увредения, което да обосновава неговата гражданска отговорност, 2. НА.чие на пряка причинна връзка между вредите и поведението на пострадаА.я, 3. Неделимост на вредата и 4. Поведение на пострадаА.я, което е в противоречие с грижата на добрия стопанин - вж. **Калайджиев, А.** Облигационно право. Обща част. С., 2020, 397 - 401.

Деликтната отговорност, съгласно чл. 51, ал. 1 ЗЗД, обхваща всички вреди – имуществени и неимуществени, които са настъпили в правната сфера на увреденото лице като пряка и непосредствена последица от виновното и противоправно поведение на деликвента.

Когато вредите се намират в причинно – следствена връзка и с поведението на самия увреден, чл. 51, ал. 2 ЗЗД предвижда възможност за намаляване на дължимото обезщетение, съразмерно на действията и бездействията, с които пострадаА.ят е допринесъл за увреждането.

Причинно – следствената връзка е обективен факт, поради което приложението на нормата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД не е обусловено от субективното отношение на пострадаА.я към настъпването на деликта и произлезлите от него неблагоприятни последици.

Вината на пострадаА.я не е елемент от фактическия състав на чл. 51, ал. 2 ЗЗД и с оглед на това способността на увредения да действа разумно и да предвижда евентуалните негативни последици от своите действия и бездействия са правно ирелевантни за института на съпричиняването.

Принос по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД е НА.це винаги, когато с поведението си пострадаА.ят е създал предпоставки за осъществяването на деликта и за възникване на вредите или е улеснил механизма на увреждането, предизвиквайки по този начин и самите вреди.

Обезщетението за вреди от непозволеното увреждане се намалява, ако и самият пострадаА.я е допринесъл за тяхното настъпване, като се преценява единствено НА.чието на причинна връзка между поведението му и настъпилия вредоносен резултат – вж. т. 7 на ПП – 17 – 1963.

По делото не се събраха доказателства относно факта на твърдяното от ответника съпричиняване на вредите от страна на ищеца. Доказателствата по делото не водят до извода за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадА.я.

В тази връзка, Съдът намира възражението на ответника за нА.чието на съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД на вредоносния резултат от страна на пострадА.те за неоснователно.

Деликтната отговорност на застрахованото лице обуславя отговорността на застрахователя съобразно договора за задължителна застраховка „гражданска отговорност“ за репарация на претърпените от ищеца неимуществени вреди. По силата на застрахователния договор ответникът, в качеството си на застраховател се е задължил да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди.

Общото правило, което допуска обезщетяване на неимуществени вреди се съдържа в чл. 52 ЗЗД.

По думите на френския цивилист Rene Savatier „неимуществените вреди са всяко човешко страдание, което не води до имуществени вреди“.

Неимуществените вреди се изразяват в засягане на защитими права, което засягане няма парична оценка – ТР-4-2012-ОСГТК.

Неимуществените вреди могат да възникнат от накърняването на всяка правнозащитено благо, независимо дА. то е обект на абсолютни субективни права (като правото на живот (чл. 28 КРБ), правото на телесна неприкосновеност (чл. 29 КРБ), правото на свобода и равноправно третиране по достойнство и права (чл. 6, ал. 1 КРБ), правото на недискриминация (чл. 6, ал. 2 КРБ), правото на неприкосновеност на личния живот и ненамеса в него (чл. 32, ал. 1, изречение първо КРБ), правото на чест, достойнство, добро име (чл. 32, ал. 1, изречение второ КРБ), правото на лична свобода (чл. 30 КРБ), правото на изображение и глас (чл. 32, ал. 2 КРБ), свобода и тайна на кореспонденцията (чл. 34 КРБ), свобода на съвестта, на мисълта и избор на вероизповедание (чл. 37, ал. 1 КРБ), правото на изразяване на мнение (чл. 39 КРБ), правото да се търси, получава и разпространява информация (чл. 41 КРБ), правото на свободно сдружаване (чл. 44 КРБ),

правото на събрания и манифестации (чл. 43 КРБ), правото на име на физическо лице (чл. 12 ЗГР), правото на фирма (чл. 7 ТЗ), доброто търговско име и доверието към предлаганите стоки (чл. 30 ЗЗК), използването на чужда търговска фирма (чл. 29 ЗЗК), разгласяването на търговска тайна (чл. 8 ЗЗТТ), нарушаване на неимуществените авторски право (чл. 15 ЗАПСП)) или на относителни права (напр. породени от договор – ТР – 4 – 2012 -ОСГТК, засягане на имуществени права върху обекти на интелектуалната собственост по ЗАПСП, ЗПРПМ, ЗМГО, в редица хипотези на нелоялната конкуренция по чл. 29 – 37 ЗЗК) или пък на представлява фактическо отношение, което не е обект на правно регулиране, но интересът на личността, който се удовлетворява чрез него, е защитен от действащия правопорядък - арг. от чл. 56, изречение първо КРБ (напр. в рамките на фактическо съпружеско съжителство между две лица, при трайно отглеждане на неосиновено дете – храненик).

Друго деление на неимуществените вреди е свързано с т.н. „морален патримониум“, който се състои от две части – в едната попадат неимуществените вреди, свързани с емоционалния живот на засегнатото лице („афективната част на моралния патримониум“), а другата част – онези вреди, които засягат достойнството на пострадалия в обществото („социалната част на моралния патримониум“). Първият вид неимуществени вреди са резултат от засягане на телесни блага, свързани с вътрешния мир и психични преживявания на лицето, а вторият вид е с т.н. „блага на обозначение“, свързани с външния свят и отношенията на лицето с него.

Юридическият критерий за квалификацията на вредата като неимуществена и отграничаването ѝ от имуществените вреди е само да. последиците от засягането на благата имат паричен еквивалент в гражданския оборот - вж. **Калайджиев, А.** цит. съч. с. 366.

Съдебната практика ограничава неимуществените вреди главно до три групи случаи – физически болки и страдания от телесни увреждания; болки и страдания, причинени от смърт на близък роднина или съпруг, както и на лице, което се е намирало в трайна и дълбока емоционална връзка - ТР – 1 – 2018 - ОСНГТК; страдания от неизпълнено обещание за брак – р. 32 – 1969 – ОСГК.

В литературата е аргументирано виждането, че неимуществените вреди

са широк кръг и обхващат последиците от засягането както на блага, които са предмет на субективни права (права на свободно развитие на личността, права върху телесния и духовния интегритет, право на чест, право на име, право на фирма, право на личен живот, право на изображение, права върху предмети на т.н. индустриална собственост и други), така и на блага, които не са предмет на права - вж. **Калайджиев, А.** цит. съч., 366 – 367.

Неимуществените са неоценими в пари последици от засягането на защитени права и интереси, а делението на имуществени и неимуществени вреди е приложимо към произтеклите от засягането последици.

Неимуществената вреда е необратима и непоправима.

Неимуществените вреди са неизмерими в паричен еквивалент и затова следващото се за тях парично обезщетение се определя от съда по справедливост – чл. 52 ЗЗД.

Паричното обезщетение, макар и несъвършено, е единственото възможно средство и най-подходящата форма за зачитане претърпяването на тези вреди и за компенсиране на засегнатото лице. Въпреки невъзможността неимуществените вреди да бъдат поправени, българското право придава на паричното плащане към пострадалия компенсаторна функция. Функцията, която се придава на присъдената парична сума е да възстанови психичното равновесие на личността и да му даде възможност да компенсира отрицателните емоции. Парите се разглеждат като сурогат на неприятните емоции, които лицето е принудено да преживее. Целта на обезщетението е чрез тези средства увреденият да получи облекчение след преживяното, да неутрализира отрицателните си емоции, да оздрави психиката си, да постигне усещане за удовлетворение и справедливост. Функцията на обезщетението е именно в това да възстанови чувството на засегнатото лице за справедливост, но не чрез възмездие и репресия, а чрез зачитане на факта и последиците от стореното противоправно деяние. Размерът на обезщетението се определя от Съда по справедливост.

Понятието „справедливост” по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактна категория. Справедливостта като критерий за определяне паричния еквивалент на неимуществените вреди се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики – степен и характер на увреждането, начин и обстоятелства, при които увреждането е

настъпило, продължителност и интензитет на търпимите болки и страдания, възраст на увредения, неговото обществено и социално положение, промяната в живота на пострадалия, физическите и психологическите последици за увредения и други фактори.

При прилагането на критерия на справедливостта следва да се отчитат въведените още от Аристотел (384 г. пр. н. е. – 322 г. пр. н. е.) в книга пета на „Никомахова етика“ (300 г. пр. н.е.) принципи на „възстановителна справедливост“ (лат. *iustitia correctiva*), изискваща състоянието на един човек да бъде възстановено след настъпването на една неправда в състоянието, което е съществувало преди тази неправда; и на „разпределителна справедливост“ (лат. *iustitia distributiva*), която изисква лицата в едно и също положение да търпят еднакви последици от състоянието, в което се намират, т. е. еднакво третиране на еднаквите случаи, действат паралелно – еднаквите по вид и степен вреди да намират еднаква компенсация, която да отговаря на действително преживените страдания.

Неимуществените вреди, настъпили от непозволено увреждане, съществуват обективно.

В българската правна система, основана на върховенството на правото (арг. от чл. 4, ал. 1 КРБ), съдът е компетентен да разрешава спора по справедливост само в случаите, в които е изрично овластен от законова норма да приложи своето справедливо усмотрение. Чрез справедливостта не се създават нови правни норми, а само се достига в процеса на правоприлагане до конкретното правило за поведение, с оглед на което да се реши в предвидените от закона случаи даден правен спор при отчитане на конкретните обстоятелства. Разпоредбата на чл. 51 ЗЗД е плод на този законодателен подход, при който справедливостта е привлечена като правно-технически критерий при правоприлагането. Поради особеното им естество неимуществените вреди не се поддават на репарирание, тъй като неимуществените последици от виновното противоправно поведение не могат да получат точен паричен израз, нито могат да бъдат премахнати чрез получаване на парична обезвреда от увредения. Затова при тях паричното обезщетение е предназначено главно да възмезди и удовлетвори увреденото лице за негативните нематериални последици, понесени от него вследствие на увреждането. С оглед на тези съображения законодателят допуска

присъждането на парично обезщетение за неимуществени вреди, като овластява и задължава съда да определи конкретния размер на обезвредата по справедливост с оглед степента на засягане на правозащитените блага и интереси на личността и на конкретните обстоятелства при извършването на нарушението по свое усмотрение, но в рамките на принципа на върховенството на правото.

Обезщетението за неимуществени вреди има само компенсаторна функция, тъй като то има за цел да репарира в относително пълен обем болките, страданията, и други нематериални последици, възникнали от противоправното деяние.

Причиняването на средна телесна повреда при пътно – транспортно произшествие, представляващо деликт по смисъла на чл. 45 ЗЗД, поражда право на обезщетение в полза на пострадалото лице за неимуществени вреди. Обективният критерий, според който се определят подлежащите на обезщетяване вреди, е пряката и непосредствена причинно–следствена връзка между средната телесна повреда на пострадалото лице и конкретните неблагоприятни последици, настъпили в правната му сфера.

Съдът, като взе предвид конкретните обстоятелства при които е настъпило ПТП, вида на увреждането, последиците от травмите, периодът на лечение и възстановяване, продължил повече три месеца, интензивността на претърпените физически и психически страдания, психическите изживявания и субективните затруднения, изпитани от пострадалия, ограничаването на социалните му контакти до минимум, негативните за пострадалия последици в емоционален и психологически план, неговата възраст, обществено - икономическа обстановка в страната към датата на настъпване на ПТП, нормативно определените лимити на застрахователните покрития към същия момент, счита, че искът на пострадалото лице за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, получени като пряка и непосредствена последица от процесното ПТП, се явява основателен и доказан до размер на сумата от 30 000.00 лв. и следва да се уважи в до този размер, като за разликата от 30 000.00 лв. до 60 000.00 лв. бъде отхвърлен.

Съдът намира иска за сумата от 2 635.80 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, за доказан и основателен, поради което следва да го уважи.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК на ищеца следва се присъдят разноски в размер на сумата от 750.00 лв.

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът следва да заплати сумата от 1 200.00 лв., представляваща държавна такса.

Съдът, като се съобрази както със задължителната сила на Решение от 05.12.2006 г. по обединени дела С-94/2004 и С-202/2004 и С Решение от 23.11.2017 г. по съединени дела С – 427/2016 и С- 428/2016 на Съда на Европейския съюз – Люксембург, съгласно които Наредба № 1 от 09.07.2004 г. на Висшия адвокатски съвет за минималните размери на адвокатските възнаграждения, към която препраща чл. 38, ал. 2 ЗА противоречи на общностното право и поради което не следва да се прилага от българския съд, и като отчете правната и фактическа сложност на конкретното дело, счита, че следва да присъди на процесуалния представител на ищите сумата от 1 500.00 лв., представляваща адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 ЗА.

С оглед изложените съображения, **ДОБРИЧКИЯТ ОКРЪЖЕН СЪД**

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗДЕ гр. С **, район И, бул. „Х К“ № 43, ЕИК **** да заплати на Д. Т. ИВ. ЕГН ***** с пост. и наст. адрес гр. Добрич, ул. „**“ № 27, вх. А, ет. 7, ап. 13, сумата от **30 000.00 (тридесет хиляди) лв.**, представляващи обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на ПТП, настъпило на 28.11.2020 г., виновно причинено от Ер. М. Ал. като водач на лек автомобил „П“ , модел 306, рег. № **, застрахован по риска „Гражданска отговорност“ при ЗДЕ гр. С, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 09.03.2021 г. (датата на изтичане на тримесечния срок по чл. 496, ал. 1 КЗ за произнасяне по предявената застрахователна претенция), до окончателното изплащане на задължението, претендиран на основание чл. 432, ал. 1 КЗ във вр. с чл. 45 във вр. с чл. 52 ЗЗД, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата от 30 000.00 (тридесет хиляди) лв. до 60 000.00 (шестдесет хиляди) лв.

ОСЪЖДА ЗДЕ гр. С **, район И, бул. „Х К“ № 43, ЕИК **** да заплати на Д. Т. ИВ. ЕГН ***** с пост. и наст. адрес гр. Добрич, ул. „**“ № 27, вх. А, ет. 7, ап. 13, сумата от **2 635.80 лв.**, представляваща обезщетение за имуществени вреди, претърпени в резултат на ПТП,

настъпило на 28.11.2020 г., виновно причинено от Ер. М. Ал. като водач на лек автомобил „П“, модел 306, рег. № **, застрахован по риска „Гражданска отговорност“ при ЗДЕ гр. С, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 09.03.2021 г. (датата на изтичане на тримесечния срок по чл. 496, ал. 1 КЗ за произнасяне по предявената застрахователна претенция), до окончателното изплащане на задължението, претендиран на основание чл. 432, ал. 1 КЗ във вр. с чл. 45 във вр. с чл. 52 ЗЗД.

ОСЪЖДА ЗДЕ гр. С **, район И, бул. „Х К“ № 43, ЕИК **** да заплати на Д. Т. ИВ. ЕГН ***** с пост. и наст. адрес гр. Добрич, ул. „**“ № 27, вх. А, ет. 7, ап. 13 разноси в размер на сумата от 750.00 лв. и адвокатско възнаграждение в размер на сумата от 1 500.00 лв.

ОСЪЖДА ЗДЕ гр. С **, район И, бул. „Х К“ № 43, ЕИК **** да заплати ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ сумата от 1 200.00 лв., представляваща държавна такса.

**РЕШЕНИЕТО ПОДЛЕЖИ НА ВЪЗЗИВНО ОБЖАЛВАНЕ ПРЕД
ВАРНЕНСКИЯ АПЕЛАТИВЕН СЪД В ДВУСЕДМИЧЕН СРОК ОТ
ВРЪЧВАНЕТО МУ НА СТРАНИТЕ.**

Съдия при Окръжен съд – Добрич: _____